

VÝBUCH v Sobotce

Text a foto: Daniel ŠTROBL

Těžko na cvičišti, lehký na bojišti, říká staré přísloví a každý voják, který kdy poznal kromě polí mírových i pole válečná, potvrdí jeho pravdivost. Řčení však platí i pro ty, kteří „bojují“ neozbrojeni a jejichž protivníkem nebývají lidé. Máme na mysli vojenské záchranáře, již se kromě jiného připravují na zdolávání nepřitele záludného a nebezpečného – živelní či technologické havárie.

Je čtvrtek 17. května. Úderem desáté hodiny dopoledne otrásl Sobotkou, půvabným městečkem na Jičínsku, výbuch. Budova, o jejímž účelu pochybovali i místní, se během okamžiku změnila v dýmající horu sutin. Ticho, které následovalo, přerušovaly jen občasné výkřiky raněných, kteří se zakrvácení snažili dostat do bezpečí.

Za několik okamžiků je z dále slyšet siréna hasičských vozů. Na místo přijíždějí příslušníci Sboru dobrovolných hasičů města Sobotky. Operační a informační středisko územního odboru Hasičského záchranného sboru Jičín zároveň na místo odesílá svou profesionální jednotku. Hasiči provedli rychle průzkum místa, zahájili hasební práce a předali do rukou členů záchranné služby zraněné, kteří se nacházeli v okolí zdemolovaného domu. V objektu zakrátko našli další tři osoby, z nichž dvě bylo nutné vyprostit.

V té době jsou již na místě i příslušníci kutnohorského 152. záchranného praporu, kteří se pomocí motorových pil a dalšího vybavení

doslova probíjejí k uvězněným. Když se jim podařilo vyprostit posledního zavaleného, zjistili, že ve staticky narušené části objektu jsou sudy s neidentifikovatelným obsahem. Během hašení však došlo k jejich narušení, a tak musela být celá oblast uzavřena Policií ČR. Do trosk vstupují příslušníci protichemického odřadu vojenských záchranářů, aby sudy s neznámou toxickou látkou zajistili. Další skupiny se připravují na dekontaminaci zamořené techniky i záchranářů. Očistu techniky provádějí hned na místě, lidé jsou převáženi na dekontaminační místo vybudované v bezpečné vzdálenosti.

Zásah trval téměř tři hodiny a vyžádal si účast bezmála sedmi desítek záchranářů, z nichž jedenáctýřet bylo z vojenského záchranného praporu.

Ne, to není líčení další tragédie, které nám tak často předkládají média. Uvedená událost byla jen cvičením integrovaného záchranného systému Královéhradeckého kraje.

Akce sledovala několik cílů. Předně prověření stupně připravenosti záchranných

jednotek 152. zpr. dále praktické procvičení společného nasazení základních složek IZS (hasičů, policie, zdravotnické služby) a vojenských záchranných jednotek coby jedné z ostatních složek systému a konečně ověření funkčnosti systému vyrozumění zasahujících jednotek. Součástí cvičení bylo též přezkoušení součinnosti s KVV Hradec Králové.

„Cvičení bylo výborným prostředkem k prověření profesionálních kvalit našich záchranářů, ale i techniky, která byla nedávno našim záchranným jednotkám dodána,“ uvedl v závěru akce velitel 152. záchranného praporu podplukovník Michal Tivodar. „Naši příslušníci obstáli se ctí a za své výkony si rozhodně zaslouží pochvalu. Samozřejmě že se v průběhu cvičení objevily chybičky, ale ty neměly podstatný vliv na celkový výsledek. Nyní jde o to, abychom se z těchto chyb poučili a aby se při následném cvičení s IZS Středočeského kraje, které plánujeme v letošním září, již neopakovaly.“

Ve výcvikovém prostoru Boletice se uskutečnily zkoušky přenosného raketového protiletadlového kompletu RBS-70 vybaveného novým propojením na terminál palebného prvku v rámci automatizovaného systému velení a řízení palby.

RBS-70 efektivnější

Text: Michal ZDOBINSKÝ

Foto: Jan KOUBA

Vojskové zkoušky završují proces integrace kompletu RBS-70 do mobilního automatizovaného systému velení a řízení palby (ASVŘP) známého i pod obchodní zkratkou RACCOS. ASVŘP je v současné době schopen automatizovaně řídit modernizované mobilní protiletadlové raketové komplety S-10MD/IFF a také neautomatizovaně řídit i další protiletadlové prostředky AČR, např. dosud používané přenosné protiletadlové raketové komplety S-2M. V letošním roce bude zvýšena schopnost ASVŘP o možnosti automatizovaně řídit nejen RBS-70, ale i modernizovaný protiletadlový raketový komplet 2K12 KUB.

Velitel družstva až doposud řídil střelce RBS-70 hlasovými povely na základě informací o cíli získaných z přenosného terminálu palebného prvku. Pardubická firma Retia, a. s.,

v úzké spolupráci s uživatelem RBS-70 vyvinula digitální propojení založené na zařízení DR-70, které je připevněno na stojanu odpalovacího zařízení RBS-70 a prostřednictvím až 100 m dlouhého kabelu napojené na přenosný terminál palebného prvku. Na zmíněný terminál, což je přenosný počítač s dotykem ovládaným displejem o úhlopříčce 21 cm, přichází obraz vzdušné situace a povely z místa bojového velení (MBV) systému ASVŘP.

Před zavedením DR-70 velitel družstva (operátor terminálu) hlasem naváděl střelce RBS-70 do směru (azimutu) příletu cíle a předával mu další údaje o cíli, např. o jeho výšce (elevaci) atd. Díky novému propojení nyní tento proces odpadá. Zařízení DR-70 vyhodnocuje momentální natočení (azimut) a elevaci odpalovacího zařízení a generuje tón předávaný do tzv. náhlavní soupravy střelce (speciálně tvarovaná přilba se sluchátky).

Na základě informací o cíli z terminálu a natočení odpalovacího zařízení se mění frekvence tónu, což střelce umožní v předstihu natočit odpalovací zařízení do optimálního směru přiletávajícího cíle. Obdobně střelec nastaví i elevaci,

protože ve sluchátkách také slyší syntetickým hlasem předávané povely „up“ nebo „down“, tedy nahoru nebo dolů.

Integrace RBS-70 do mobilního automatizovaného systému řízení a velení palby pomocí zařízení DR-70 značně zvyšuje bojovou efektivnost tohoto protiletadlového kompletu. Zkracuje dobu rozhodování velitele družstva pro postřelování cíle, zkracuje dobu mezi získáním informací o cíli průzkumným čidlem a jeho předáním přes MBV střelci k ničení. V neposlední řadě snižuje psychickou zátěž střelce. Dalším nesporným kladem je, že zabudováním DR-70 vzroste hmotnost celého kompletu RBS-70 pouze o 0,8 kg. A ještě dvě poznámky na závěr. Zvolenou koncepci měnicího se tónu včetně náhlavní soupravy používá švédská armáda standardně. Ovšem u nás modifikované náhlavní soupravy poskytují střelci nejen lepší ochranu, ale jsou téměř čtyřikrát levnější v porovnání s nabídnutými švédskými originály.

Druhá zajímavost se váže k provedení vlastních vojskových zkoušek. V jejich rámci kromě jiného jako imitátory vzdušných cílů posloužily i dálkové řízené modely letadel, které na tuto akci přivezli příslušníci Vojenské akademie Výchov. Malé rozměry modelů se staly novým a zároveň poněkud obtížnějším cílem pro pozorovatele vzdušného prostoru i střelce RBS-70. Podle zástupců výzkumné akademie lze díky modelům provádět nácvik řízení palby prakticky nepřetržitě, přičemž vlastní provoz jednoho miniletounu stojí pouhých 100 Kč denně.

